

SPLOŠNA INFORMACIJA O NOVIH OMEJEVALNIH UKREPIH PROTI IRANU

Svet Evropske unije je 26. julija 2010 sprejel [Sklep 2010/413/SZVP](#) (UL L 195, 27.7.2010, str. 39), ki je potrdil omejevalne ukrepe, sprejete v obdobju od leta 2007, in zagotovil dodatne omejevalne ukrepe proti Islamski republiki Iran (v nadaljevanju: Iran) v skladu z [Resolucijo Varnostnega sveta ZN 1929 \(2010\)](#) in spremljevalne ukrepe, kot je zahteval Evropski svet v svoji deklaraciji z dne 17. junija 2010.

Navedeni novi omejevalni ukrepi so zlasti:

1. dodatne omejitve trgovine in financiranja, povezanega z blagom in tehnologijo ter z opremo, ki bi se lahko uporabila za notranjo represijo, ter omejitve iranskih naložb v pridobivanje urana in jedrsko industrijo,
2. omejitve trgovine s ključno opremo in tehnologijo ter omejitve naložb v iransko naftno in plinsko industrijo,
3. omejitve prenosa sredstev v Iran in iz njega,
4. omejitve v zvezi z iranskim bančnim sektorjem,
5. omejitve dostopa Irana do zavarovalnih in delniških trgov Unije ter
6. omejitve zagotavljanja določenih storitev za iranske ladje in tovarna letala.

V Sklepu 2010/413/SZVP so potrjene tudi dodatne kategorije oseb, ki se jim zamrznejo sredstva in gospodarski viri ter določene druge tehnične spremembe veljavnih ukrepov.

Omejevalni ukrepi proti Iranu so bili do zdaj na ravni Evropske unije v skladu s Skupnim stališčem 2007/140/SZVP podrobneje opredeljeni v Uredbi (ES) št. 423/2007 z dne 19. aprila 2007 o omejevalnih ukrepih proti Iranu. Zaradi jasnosti in preglednosti ter skladno s Sklepom 2010/413/SZVP je bila Uredba (ES) št. 423/2007 v celoti razveljavljena in nadomeščena (s tem da nekatere njene določbe ostanejo enake) z [Uredbo Sveta \(EU\) št. 961/2010 z dne 25. oktobra 2010 o omejevalnih ukrepih proti Iranu in razveljavitvi Uredbe \(ES\) št. 423/2007](#) (UL L 281, 27.10.2010, str. 1, v nadaljevanju: Uredba 961/2010/EU), ki velja od 27.10.2010. Uredba 961/2010/EU se v državah članicah Evropske unije uporablja neposredno.

Ad 1. Spremenjeni omejevalni ukrepi v zvezi z blagom in tehnologijo zajemajo:

- prepoved prodaje, dobave, transferja ali izvoza, posredovanja ali zagotavljanja tehnične pomoči za vse blago in tehnologijo z dvojno rabo iz Priloge I k [Uredbi Sveta \(ES\) št. 428/2009](#) z dne 5. maja 2009 o vzpostavitvi režima Skupnosti za nadzor izvoza, prenosa, posredovanja in tranzita blaga z dvojno rabo, razen določenega blaga in tehnologije iz Kategorije 5 navedene priloge. Za navedene predmete iz Kategorije 5, ki so povezani z jedrsko in raketno tehnologijo ter katerih prenos v Iran ali iz njega je trenutno prepovedan, takšna prepoved velja še naprej;
- prepoved prodaje, dobave, transferja ali izvoza, posredovanja ali zagotavljanja tehnične pomoči za nekatero blago in tehnologijo, za katero je bila v preteklosti potrebna predhodna odobritev iz člena 3 Uredbe št. 423/2007/ES;
- prepoved financiranja in finančne pomoči, povezane z blagom in tehnologijo iz zgornjih dveh alinej in prepoved naložb v iransko osebo, subjekt ali organ, ki se ukvarja s proizvodnjo blaga in tehnologije iz zgornjih alinej;
- izdajo dovoljenj za prodajo, dobavo, transfer ali izvoz blaga in tehnologije, ki je po novem navedeno v Prilogi IV, in ki se razlikuje od blaga, za katerega je podana prepoved, po svojih lastnostih pa bi lahko kljub temu prispevalo k dejavnostim,

- povezanim z bogatenjem ali predelavo urana ali s težko vodo ali k razvoju izstrelitvenih sistemov jedrskega orožja ter
- izdajo dovoljenj za financiranje ali finančno pomoč za blago in tehnologijo za blago iz Priloge IV ali naložbe v iranske osebe, subjekte ali organe, ki proizvajajo blago iz te Priloge IV.

Podrobnejši podatki o tovrstnih omejitvah in izdajanju dovoljenj bodo na razpolago na [spletni strani Ministrstva za gospodarstvo](#).

Ad 2. Za zagotovitev učinkovitega izvajanja **prepovedi prodaje, dobave, prenosa ali izvoza določene ključne opreme ali tehnologije Iranu**, ki bi se lahko uporabljali v ključnih sektorjih naftne industrije in industrije zemeljskega plina, je bil pripravljen seznam takšne ključne opreme in tehnologije in se nahaja v Prilogi VI. Da bi bile **omejitve naložb v naftnem in plinskem sektorju** Irana učinkovite, veljajo tudi za nekatere ključne dejavnosti, kot so storitve prenosa plina na veliko za namene tranzita ali dobave neposredno povezanim omrežjem, hkrati pa omejitve veljajo tudi za skupna podjetja ter druge oblike združenj in sodelovanja z Iranom v sektorju prenosa zemeljskega plina.

Omejevalni ukrepi ne vplivajo na uvoz ali izvoz nafte ali plina iz ali v Iran, vključno z izpolnjevanjem plačilnih obveznosti, nastalih zaradi takšnega uvoza ali izvoza.

Ad 3. Z namenom strožjega nadzora nad finančnimi transakcijami z iransko osebo, subjektom ali organom je Uredba 961/2010/EU uvedla **omejitve prenosa sredstev v Iran in iz Irana**. Uredba 961/2010/EU zahteva izdajo dovoljenj v primeru prenosa sredstev na iransko osebo, organ ali subjekt oziroma od nje, ki presega vrednost 40.000 EUR. V primeru, če vrednost prenosa sredstev znaša od 10.000 EUR do 40.000 EUR, pa zadostuje priglasitev prenosa sredstev pri pristojnem organu (glej v nadaljevanju).

Ad 4. Uredba 961/2010/EU je uvedla tudi **dodatne omejitve glede iranskega bančnega sektorja**, in sicer predvsem v luči prepovedi ustanavljanja podružnic, predstavništev ter hčerinskih družb na ozemlju Unije kreditni ali finančni instituciji s sedežem v Iranu, kot tudi v luči prepovedi finančnih in kreditnih institucij, ki imajo sedež v Uniji oziroma spadajo v definicijo 39. člena Uredba 961/2010/EU, da odprejo nov bančni račun pri kreditni ali finančni instituciji s sedežem v Iranu, vzpostavijo nov korespondenčni bančni odnos s kreditno ali finančno institucijo s sedežem v Iranu, tudi z Iransko centralno banko ali katerokoli kreditno ali finančno institucijo iz člena ter druge omejitve, ki so podrobneje navedene v Uredbi 961/2010/EU.

Ad 5. Med omejevalnimi ukrepi zoper Iran so po novem uvedene tudi **omejitve na področju zavarovalništva**, in sicer je prepovedano zagotavljati zavarovanje ali pozavarovanje Iranu ali njegovi vladi ter njegovim organom javne uprave, korporacijam in agencijam, kot tudi iranski osebi, subjektu ali organu ter drugim osebam, subjektom ali organom, ki jih določa Uredba 961/2010/EU. Določena zavarovanja (obvezno zavarovanje, zdravstveno zavarovanje) niso prepovedana, v kolikor so izpolnjeni pogoji v skladu z Uredbo 961/2010/EU.

Ad 6. V okviru **omejitev zagotavljanja določenih storitev za iranske ladje in tovorna letala** je treba pristojne carinske organe o vsem blagu, ki prihaja na carinsko območje EU iz Irana ali z njega odhaja v Iran, obvestiti pred njegovim prihodom ali odhodom. Pri tem se uporabljajo pravila in roki, ki so določeni v ustreznih določbah v zvezi z vstopnimi in izstopnimi skupnimi deklaracijami ter carinskimi deklaracijami v Uredbah (EGS) št. [2913/92](#)

in št. [2454/93](#). Državljanom držav članic ali z ozemelj držav članic je prepovedano opravljati storitve oskrbovanja z gorivom ali drugimi zalogami ali katere koli druge storitve za plovila ter opravljati tehnična in vzdrževalna dela za tovorna letala, ki so posredno ali neposredno v lasti ali pod nadzorom iranske osebe, subjekta ali organa, če imajo izvajalci storitev informacije, vključno z informacijami pristojnih carinskih organov, temelječimi na informacijah pred prihodom ali odhodom, na podlagi katerih lahko utemeljeno domnevajo, da je na plovilih blago s [Skupnega seznama vojaškega blaga Evropske unije](#) ali blago, katerega dobava, prodaja, prenos ali izvoz je prepovedan v skladu s to uredbo, razen če so takšne storitve potrebne iz humanitarnih razlogov.

Poleg navedenih novosti je potrebno pri zamrznitvi sredstev po Uredbi 961/2010/EU omeniti **ново zamrznitev sredstev in gospodarskih virov podjetja Islamic Republic of Iran Shipping Line (IRISL)** ter določenih subjektov v njegovi lasti ali pod njegovim nadzorom, v okviru katere je prepovedano natovarjati tovor na plovila, ki so v lasti ali najemu podjetja IRISL ali navedenih subjektov v pristaniščih držav članic, in ga s takšnih plovil raztovarjati. Obveznost zamrznitve sredstev in gospodarskih virov podjetja IRISL in določenih subjektov v lasti ali pod nadzorom tega podjetja pa ne zahteva niti zaplembe ali zadržanja plovil v lasti teh subjektov ali tovara, ki ga ti prevažajo, če ta tovor pripada tretjim osebam, niti zadržanja osebja, ki je pri njih zaposleno. Ta omejitev tudi ne velja za pogodbe, sklenjene pred datumom začetka veljavnosti navedene uredbe.

Na podlagi zgoraj navedenih pravnih aktov EU ter Zakona o omejevalnih ukrepih, ki jih Republika Slovenija uvede ali izvaja skladno s pravnimi akti in odločitvami, sprejetimi v okviru mednarodnih organizacij (Uradni list RS, št. 127/2006, v nadaljevanju: ZOUPAMO) je Vlada Republike Slovenije 30.12.2010 sprejela [Uredbo o omejevalnih ukrepih proti Iranu in izvajanju Uredbe št. 961/2010/EU](#) (Uradni list RS, št. 6/11), ki velja od 29.1.2011.

V navedeni slovenski uredbi so podrobneje opredeljeni nekateri omejevalni ukrepi (embargo na orožje, prepoved vstopa in tranzita), pristojni organi za izvajanje Uredbe 961/2010/EU, nadzorni organi in prekrškovne sankcije.

V skladu s 4. členom slovenske uredbe so **pristojni organi za izvajanje Uredbe 961/2010/EU**:

a) *ministrstvo, pristojno za gospodarstvo*:

- v zvezi s 3. členom in točko a drugega odstavka 5. člena uredbe 961/2010/EU – dovoljenja v zvezi z blagom in tehnologijo iz priloge IV k uredbi, tehnično pomočjo ter posredniškimi storitvami v zvezi z navedenim blagom in tehnologijo iz priloge IV;

- v zvezi s 7. členom uredbe 961/2010/EU pa v delu, v katerem se sklicuje na točko a prvega odstavka 2. člena in točko b prvega odstavka 5. člena uredbe 961/2010/EU – dovoljenja za posle v zvezi z blagom in tehnologijo ali tehnično pomočjo ter posredniškimi storitvami iz priloge I in II k uredbi.

b) *ministrstvo, pristojno za gospodarstvo*, na podlagi predhodnega mnenja stalne koordinacijske skupine za omejevalne ukrepe (v nadaljnjem besedilu: skupine) iz 7. člena ZOUPAMO:

- v zvezi s točko b drugega odstavka 5. člena uredbe 961/2010/EU ter v zvezi z 12. in 13. členom navedene uredbe – dovoljenja za financiranje in finančno pomoč v zvezi z blagom in tehnologijo iz priloge IV k uredbi, dovoljenja za naložbe s pomočjo finančnih posojil, pridobivanja lastniških deležev ali ustanavljanja skupnih podjetij z iranskimi osebami, ki se ukvarjajo s proizvodnjo blaga in tehnologije iz priloge IV k uredbi, ter dovoljenja za naložbe kot izjema od prepovedi finančnih posojil, pridobivanja deležev ali ustanavljanja skupnih podjetij z iranskimi osebami, ki se ukvarjajo s proizvodnjo blaga in tehnologije iz prilog I in II k uredbi.

c) *ministrstvo, pristojno za obrambo*, na podlagi predhodnega mnenja skupine:

- v zvezi s 7. členom uredbe 961/2010/EU v delu, v katerem se sklicuje na točko a prvega odstavka 5. člena navedene uredbe – dovoljenja za posle v zvezi s tehnično pomočjo za blago in tehnologijo iz Skupnega seznama vojaškega blaga EU.

d) *ministrstvo, pristojno za finance*, v zvezi s:

17. členom uredbe 961/2010/EU – dovoljenja za sprostitev sredstev z zamrznjenih računov zaradi sodnih ali upravnih postopkov;

18. členom uredbe 961/2010/EU – dovoljenja za sprostitev sredstev z zamrznjenih računov, če gre za plačila oseb iz prilog VII in VIII k uredbi po pogodbi, ki ne bo prispevala k proizvodnji, prodaji, nakupu, prenosu, izvozu, uvozu, prevozu ali uporabi blaga in tehnologije iz prilog I, II, III in IV k uredbi in plačilo ne pomeni dajanja na voljo ali v korist osebam iz navedenih prilog;

19. členom uredbe 961/2010/EU – dovoljenja za sprostitev sredstev z zamrznjenih računov, če gre za zadovoljevanje osnovnih potreb (plačila za živila, najemnine ipd.), plačila za pravno zastopanje, izredne izdatke, plačilo za prenos blaga, ki je nabavljeno za lahkovodni reaktor, katerega gradnja se je začela pred letom 2006, ali plačilo blaga iz člena 6(b) in (c) uredbe;

21. členom uredbe 961/2010/EU – priglasitve in dovoljenja v zvezi s prenosom sredstev na iransko osebo, subjekt ali organi ali od njega;

22. členom uredbe 961/2010/EU – obveščanje o prenosih sredstev ali prejetih sredstvih, če gre za podružnice in hčerinske družbe kreditnih in finančnih institucij, za katere se uporablja 39. člen uredbe, s sedežem v Iranu;

e) *Banka Slovenije* v zvezi s prvim odstavkom 20. člena uredbe 961/2010/EU – obveščanje o prilivih sredstev na zamrznjene račune s strani kreditnih in finančnih institucij.

f) *ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve*, v zvezi s:

točko d 23. člena uredbe 961/2010/EU – obveščanje o sumljivih transakcijah s strani kreditnih in finančnih institucij;

prvim odstavkom 31. člena uredbe 961/2010/EU – predložitev informacij, ki olajšajo izvajanje uredbe;

33. členom uredbe 961/2010/EU – obveščanje o ukrepih iz odstavka 1 navedenega člena.

Dodatne informacije o omejevalnih ukrepih proti Iranu ter drugim državam in subjektom s kontaktnimi podatki pristojnih organov za izvajanje so na voljo na spletni strani: http://www.mzz.gov.si/si/zunanja_politika/mednarodna_varnost/omejevalni_ukrepi/.